

Na osnovu članova 26., 30., 31. i 35. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju (Službene novine FBiH br. 24/05), članova 3. i 6. Odluke o dokumentima koji se prilaže uz zahtjev za izdavanje odobrenja za rad (Službene novine Federacije BiH br. 80/06), člana 70. stav 1. tačka 20. Statuta "ASA OSIGURANJE" d.d., Uprava "ASA OSIGURANJE" d.d. donosi akt kojim se utvrđuju:

OPŠTI USLOVI

osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti

I UVODNE ODREDBE

Primjena uslova

Član 1.

Ovi se Opšti uslovi primjenjuju na osiguranje od odgovornosti, a ukoliko se odgovornost osigurava u nekoj drugoj vrsti osiguranja, ovi Uslovi se primjenjuju samo ako je njihova primjena predviđena u uslovima za tu vrstu osiguranja.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju slijedeća značenja:

- 1) "osiguravač"
→ ASA OSIGURANJE d.d. Sarajevo s kojim je zaključen ugovor o osiguranju,
- 2) "ugovarač osiguranja"
→ lice koje s osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju,
- 3) "osiguranik"
→ lice čija je odgovornost pokrivena osiguranjem,
- 4) "treće lice"
→ lice koje nije subjekat ugovora o osiguranju odnosno lice čija odgovornost nije pokrivena osiguranjem.

U smislu ovih Uslova, trećim licem se smatra i radnik osiguranika ukoliko se to posebno ugovori u polici osiguranja odnosno u ponudi za osiguranje i plati odgovarajuća premija.

- 5) "suma osiguranja"
→ najviši iznos obaveze osiguravača za svaki osigurani slučaj,
- 6) "premija"
→ iznos koji se plaća za osiguranje na osnovu ugovora o osiguranju,
- 7) "polica"
→ isprava o ugovoru o osiguranju,
- 8) "osigurani slučaj"
→ budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje osiguranika štetni dogodaj koji ima za posljedicu nastajanje štete čiju bi naknadu moglo da zahtijeva treće oštećeno lice,
- 9) "izvor opasnosti"
→ djelatnost (zanimanje), stvari (pokretne i nepokretne), pravni odnos ili određena svojstva iz kojih može nastati odgovornost kao rizik pokriven ovim osiguranjem.

II OSNOVNE ODREDBE

Predmet osiguranja

Član 3.

- (1) Predmet osiguranja prema ovim Uslovima je građansko-pravna vanugovorna odgovornost osiguranika za štetu zbog smrti, povrede tijela ili zdravlja kao i oštećenja ili uništenja stvari trećeg lica.
- (2) Ovim osiguranjem pokrivena je odgovornost za štetu koja je nastala iz djelatnosti (zanimanja) osiguranika, iz posjedovanja stvari, iz pravnog odnosa, ili iz određenog

svojstva kao izvora opasnosti koji su navedeni u polici osiguranja i za koje je plaćena premija osiguranja.

(3) Osiguranje se takođe odnosi na odgovornost za štetu nastalu zbog:

- 1) povećanja opasnosti ili proširenja osiguranog izvora opasnosti do kojih je došlo u toku trajanja osiguranja,
- 2) novog izvora opasnosti koji se kod osiguranika pojavi poslije zaključenja ugovora o osiguranju
- 3) krađe ili nestanka stvari trećih lica
- 4) tzv. "čisto imovinske štete"
- 5) na licima (osobama) zbog zagađivanja tla i vode.

Član 4.

(1) U smislu odredbi ovih Uslova, novim izvorom opasnosti smatraju se oni izvori opasnosti koji se pojavljuju kod osiguranika poslije zaključenja ugovora o osiguranju ukoliko se za ovaj novonastali izvor opasnosti nije zaključilo posebno osiguranje. Za nove izvore opasnosti osiguranik plaća premiju obračunatu od dana njihove pojave ("pro rata temporis").

(2) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja neće nastati u slučaju pojave novog izvora opasnosti ako osiguravač prema ovim uslovima osiguranja i tarifi premija ne osigurava takav izvor opasnosti.

(3) Osiguranje novih izvora opasnosti ne odnosi se na odgovornost koja proizilazi iz:

- 1) posjedovanja ili korištenja pruga (željezničkih, uspinjača, žičara i sl.) pozorišta, bioskopa, cirkusa i tribina,
- 2) posjedovanja ili korištenja motornih vozila i drugih vozila na motorni pogon ("samohodnih" radnih mašina, radnih vozila i ostalih vozila) kada su u funkciji motornih vozila i kad mogu biti pokriveni osiguranjem od automobilske odgovornopsti, osim ako je za ta vozila plaćena dodatna premija,
- 3) posjedovanja ili korištenja plovila i letjelica,
- 4) izrade, obrade, smještaja, prevoza, korištenja i trgovanja eksplozivnim materijalom, ili radioizotopima ukoliko je za ovo potrebno odobrenje nadležnog organa.

Član 5.

(1) U smislu odredbi ovih uslova, odgovornost od krađe ili nestanka stvari trećih lica smatra se osiguranom samo kada su stvari predate osiguraniku u vezi sa vršenjem njegove djelatnosti i smještene u zaključanim prostorijama ili zaključanim ostavama namjenjenim za te stvari, osim novaca, dragocijenosti svih vrsta, vrijednosnih papira i isprava svih vrsta.

(2) Odgovornost od krađe ili nestanka motornih vozila i na pojedinim dijelovima vozila, plovila, letilice i drugih prevoznih sredstava koja su vlasništvo trećih lica smatra se osiguranom smo kada su predana osiguraniku u vezi sa vršenjem njegove djelatnosti i smještene u garažu ili na za to određeno ograđeno ili vidno obilježeno mjesto za ostavljanje prevoznih sredstava koje je pod stalnim nadzorom čuvara. Ukoliko je motorno vozilo ostavljeno u zaključanoj garaži osiguranjem je pokrivena odgovornost i za stvari u vozilu.

(3) Ako je zaključeno i osiguranje odgovornosti osiguranika prema njegovim radnicima, osiguranjem je pokrivena i odgovornost od krađe ili nestanka ličnih stvari osiguranikovih radnika uz uslov da su one smještene u zaključanim prostorijama ili zaključanim ostavama namjenjenim za čuvanje tih stvari

(4) U smislu odredbi ovog člana nije osigurana odgovornos osiguranika za sve stvari trećih lica koje je osiguranik preuzeo za potrebe obavljanja svoje djelatnosti.

(5) Ako je neka druga odredba ovih Uslova u suprotnosti sa odredbama ovog člana, primjeniče se ta odredba

Član 6.

(1) U smislu odredbi ovih Uslova, odgovornost za "čisto imovinske štete" odnosi se na štete koje nisu nastale ni povredom tijela ili zdravlja nekog lica, ni oštećenjem odnosno uništenjem stvari.

(2) Smatra se da je osigurani slučaj nastao onda kada je napravljen propust pri obavljanju djelatnosti (zanimanja) označene u polici, posjedovanja neke stvari i drugo (izvor opasnosti) kojim je prouzrokovana čisto imovinska šteta nekom licu.

(3) Osiguranjem je obuhvaćena odgovornost za štete čiji je uzrok (radnja ili propust) nastao za vrijeme trajanja osiguranja ukoliko štete nisu nastale po isteku dvije godine od prestanka osiguranja.

(4) Ako je šteta nastala zbog propusta smatra se, u slučaju sumnje, da je propust nastao onog danu kada se propuštena radnja najkasnije morala preuzeti da bi se izbjeglo nastupanje štete.

(5) Osiguranje se odnosi na radnje, odnosno propuste nastala na području navedenom u polici osiguranja, čije su posljedice takođe nastale na tom području.

(6) Obaveza osiguravača po osnovu "čisto imovinskih šteta" ograničena je na iznos od 10 % od ugovorene sume osiguranja, ukoliko nije drugačije ugovoren.

Član 7.

(1) U smislu odredbi ovih Uslova, pod zagadivanjem tla i vode podrazumijeva se izmjena bioloških, hemijskih ili fizičkih prirodnih svojstava tla ili vode zbog ispuštanja štetnih materija, koje mogu dovesti do takvih promjena.

(2) Osiguranjem su obuhvaćene samo štete zbog smrti, povrede tijela ili zdravlja nekog lica, kao posljedice zagađivanja.

Proširenje osiguranja

Član 8.

U okviru osiguranog izvora opasnosti iz obavljanja djelatnosti, obuhvaćena je i odgovornost osiguranika koja proističe iz:

1) korištenja, odnosno posjedovanja, zakupa ili plodouživanja: zemljišta, zgrada i prostorija, koje se isključivo koriste za potrebe osigurane djelatnosti ili zanimanja,

2) korištenja objekata koji isključivo služe radnicima osiguranika (kao napr. restorani društvene ishrane, kupatila, odmarališta, sportska igrališta i sl.)

3) korištenja liftova namijenjenih za prevoz lica i tereta,

4) korištenja bicikla bez motora za potrebe osigurane djelatnosti,

5) uskladištenja materijala za loženje i pogon koji se isključivo koristi za obavljanje osigurane djelatnosti ili zanimanja,

6) krađe ili nestanka stvari za ličnu upotrebu osiguranikovih radnika uz uslov da su stvari smještene u zaključanim prostorijama ili zaključanim ostavama, osim novca, dragocjenosti svih vrsta, vrijednosnih papira i isprava svih vrsta.

7) djelatnosti osiguranika kao investitora i/ili izvođača građevinskih i montažnih rada

8) posjedovanja garaža, koje se nalaze na, odnosno uz ili u osiguranim nekretninama, ukoliko se ne radi o garaži za iznajmljivanje uz naknadu ili o hotelskoj garaži,

9) posjedovanja javnih garaža.

Opšta isključenja iz osiguranja

Član 9.

(1) Osiguranje se ne odnosi na:

1) odgovornost osiguranika za namjerno prouzrokovano štetu.

Ako je štetu namjerno prouzrokovalo radnik osiguranika, osiguravač stupa u prava osiguranika prema radniku kao odgovornom licu,

2) odgovornost za štete koje su u neposrednoj ili posrednoj vezi sa korišćenjem nuklearne energije osim odgovornosti za štete od radioizotopa koji se koriste u mirnodopske svrhe (u medicini, biologiji, industriji poljoprivredi itd.).

3) odgovornost za štete iz posjedovanja ili korištenja motornih vozila i drugih vozila na motorni pogon ("samohodnih" radnih mašina, radnih vozila i ostalih vozila) kada su u funkciji motornih vozila i kada mogu biti pokriveni osiguranjem od automobilske odgovornosti, osim ako je za ta vozila plaćena dodatna premija.

4) odgovornost za štete iz posjedovanja ili korištenja plovila i letjelica

5) štete koji pretrpi osiguranik, bračni drug osiguranika, djeca i druga lica koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu i koja je dužan da izdržava,

6) odgovornost osiguranika na osnovu ugovornog proširenja njegove odgovornosti i na slučajeve za koje inače po zakonu ne odgovara,

7) štete na stvarima ili izvršenim radovima koje je osiguranik, ili koje drugo lice po njegovom nalogu ili za njegov račun, izradio ili isporučio, ako je uzrok štete u izradi ili isporuci,

8) štete od proizvoda sa nedostatkom,

9) štete na tuđim stvarima prouzrokovane pri obavljanju osigurane djelatnosti (zanimanja) na ovim ili sa ovim stvarima (kao napr. obrade, opravke, prevoz, ispitivanje, lizing, povreda životinja pri liječenju, kastriranju, tretiranju plinom i umjetnom osjemenjuvanju i sl.), osim ako je do štete došlo zbog dogodaja, koji nije u neposrednoj vezi sa profesionalnim propustima osiguranika,

10) štete koje su nastale kao posljedica svjesnog postupanja protivno propisima ili pravilima po kojima se obavlja djelatnost odnosno zanimanje kao izvor opasnosti iz polise,

11) štete koje su posljedica zagađivanje vazduha,

12) štete koje su posljedica profesionalnih oboljenja radnika osiguranika,

13) štete koje prouzrokuje divljač na poljoprivrednim kulturama.

(2) Osiguranjem nisu pokrivene štete koje nastaju na stvarima uslijed:

1) trajnog dejstva temperature, gasova, pare, vlage ili padalina (dima, čadi, prašine i dr.), kao i uslijed pljesnivosti, potresa, šumova i sl. što ima za posljedicu postepeno nastajanje štete,

2) ulijeganja i slijeganja zemljišta ili radova izvršenih u vezi s tim i klizanja zemljišta,

3) poplave stajaćih, tekućih i podzemnih voda,

(3) Osiguranje se ne odnosi na odgovornost za štete:

1) uslijed učestvovanja na sportskim trkama: borbama, kao i na njihovim pripremama, osim borbi i trka predviđenih statutom ili aktom društva.

2) na tuđim stvarima koje je osiguranik uzeo u zakup, na poslužu, na zajam, u ostavu, radi prevoza i sl.

3) za koje osiguranik odgovara u svojstvu investitora.

4) iz osiguranja je isključena odgovornost za štete do kojih bi došlo zbog toga što osiguranik nije održavao, mijenjao i popravljao uređaje za prečišćavanje otpadnih voda i drugih otpadnih produkata niti se pridržavao drugih mjera predviđenih propisima o zaštiti životne sredine;

5) zbog prekoračenja predračuna i kredita po ugovorima o kupovini i prodaji, a naročito zbog neodržavanja ugovorenih rokova isporuke i garantnih obaveza

6) zbog posredovanja u novčanim i drugim privrednim poslovima

7) zbog manjka u blagajni, pogrešaka pri isplati i pronevjeri od strane radnika osiguranika;

8) zbog nepravilnog taksiranja i ostalih nedostataka u pogledu taksiranja

9) prouzročene time što je osiguranik previdio pogrešku u računu, predračunu ili mjerama u crtežima,

10) zbog nestanka stvari u slučaju štete od odgovornosti za čisto-imovinsku štetu.

Teritorijalno važenje osiguranja

Član 10.

Osiguranjem su obuhvaćeni osigurani slučajevi nastali na teritoriji B i H i rješavaće se po domaćoj jurisdikciji.

Osigurani slučaj

Član 11.

(1) Osigurani slučaj je budući neizvjestan i nezavisan od isključive volje osiguranika šteti dogodaj na osnovu koga bi treće oštećeno lice moglo da zahtijeva naknadu štete. Smatra se da je osigurani slučaj nastao onog momenta kada je takav dogodaj počeo da se ostvaruje.

(2) Jednim osiguranim slučajem smatra se i više vremenski povezanih šteta ako su one posljedice istog uzroka.

Vremensko važenje osiguranja

Član 12.

(1) Osiguravač je u obavezi samo onda ako osigurani slučaj nastane za vrijeme važenja osiguranja.

(2) Osigurani slučaj koji je nastao za vrijeme važenja osiguranja, a čiji je uzrok iz perioda koji prethodi zaključenju ugovora o osiguranju ili iz vremena kada je osiguranje bilo prekinuto, pokriven je osigurnjem samo onda ako ugovaraču osiguranja ili osigurniku do početka osiguranja ili ponovnog početka osiguranja nije bio poznat ili nije mogao biti poznat uzrok iz koga osigurani slučaj potiče.

(3) Kod šteta uslijed povrede zdravlja koje nastaju postepeno, u slučaju sumnje smatra se da je štetni dogodaj nastao onda kada je prvi put nalazom ljekara utvrđena povreda zdravlja.

Suma osiguranja

Član 13.

(1) Suma osiguranja smanjena za iznos ugovorene franšize je gornja granica obaveze osiguravača po jednom osigurnom slučaju, pa i onda kada za štetu odgovara više lica čija je odgovornost pokrivena ovim osiguranjem.

(2) Sume osiguranja ugovorene na polici smatraju se nepromjenjivima (fiksima).

(3) Poslije nastanka osiguranog slučaja i isplate odštete osiguranje ostaje i dalje na snazi u visini sume osiguranja smanjene za iznos ugovorene franšize.

Obaveza osiguranika po nastanku osiguranog slučaja

Član 14.

(1) Osiguranik je dužan da obavijesti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja kao i podnijetom zahtjevu za naknadu štete najkasnije u roku od tri dana po saznanju.

(2) Osiguranik je dužan da obavijesti osiguravača i onda kada zahtjev za naknadu štete protiv njega bude stavljen - istaknut preko suda, kada bude stavljen u pritvor, kao i onda kada bude poveden postupak za obezbjeđenje dokaza.

(3) Ako je proveden izviđaj, podignuta optužnica ili je donijeta odluka o krivičnom postupku, osiguranik je dužan da o tome odmah obavijesti osiguravača, pa i onda kada je već prijavio nastanak štetnog dogodaja. Takođe je dužan da dostavi nalaz nadležnog organa u vezi sa nastalim štetnim dogodajem.

(4) Ako je osiguranjem pokrivena šteta nastala uslijed krađe stvari, osiguranik je dužan da krađu bez odlaganja prijavi organu javne bezbjednosti.

(5) Osiguranik nije ovlašten da se bez predhodne saglasnosti osiguravača izjašnjava o zahtjevu za naknadu štete, a naročito da ga prizna potpuno ili djelimično, da se o zahtjevu za naknadu štete poravna, kao ni da izvrši isplatu, osim ako se prema činjeničnom stanju nije moglo odbiti priznanje, poravnanje odnosno isplata, a da se time ne učini očigledna nepravda. Ako je osiguranik u zabludi smatrao da postoji njegova odgovornost ili da su ispravno utvrđene činjenice, to ga neće opravdati.

(6) Ako oštećeni podnese tužbu za naknadu štete protiv osiguranika, osiguranik je dužan da dostavi osiguravaču sudski poziv odnosno tužbu i sva pismena dokumenta u vezi sa štetnim dogodajem i zahtjevom za naknadu štete kao i da vođenje spora prepusti osiguravaču.

(7) Ako se osiguranik protivi predlogu osiguravača da se zahtjev za naknadu štete riješi poravnanjem osiguravač nije dužan da plati višak naknade, kamata i troškova koji su uslijed toga nastali.

(8) U slučaju da se oštećenik sa zahtjevom za naknadu štete neposredno obrati osiguravaču, osiguranik je dužan da osiguravaču pruži sve dokaze i podatke sa kojima razpolaze, a koji su neophodni za utvrđivanje odgovornosti za pričenjenu štetu i za ocjenu osnovanosti zahtjeva, obima i visine štete.

(9) Ako uslijed promijenjenih okolnosti osiguranik stekne pravo da se ukine ili smanji renta oštećenom licu, dužan je da o tome obavijesti osiguravača.

(10) Ukoliko se osiguranik ne pridržava obaveze iz ovog člana snosiće štetne posljednice koje uslijed tog nastanu, osim ako bi one nastale da se pridržavao obaveza.

Obaveza osiguravača po podnijetom zahtjevu oštećenog lica

Član 15.

U vezi sa podnijetim zahtjevom za naknadu štete od strane oštećenog lica osiguravač je u obavezi:

- 1) da udovolji osnovanim zahtjevima za naknadu štete,
- 2) da zajedno sa osiguranikom preduzme odbranu od neosnovanih ili pretjeranih zahtjeva za naknadu štete,
- 3) da naknadi trškove sudskog postupka.

Pravna zaštita

Član 16.

(1) Obaveza osiguravača na pružanju pravne zaštite obuhvata:

- 1) ispitivanje odgovornosti osigurnika za nastalu štetu,
- 2) davanje u ime osiguranika svih izjava koje smatra cjelishodnim za zadovoljenje ili odbranu od neosnovanog ili pretjeranog zahtjeva za naknadu štete

- 3) vođenje spora u ime osiguranika ako oštećeni ostvaruje pravo na naknadu štete u parničnom postupku,
- (2) Vođenje spora, uz saglasnost i uz upustvo osiguravača, može se povjeriti osiguraniku koji je u takvom slučaju dužan da se pridržava upustva i naloga osiguravača u pogledu vođenja postupka u parnici.
- (3) Osiguravač može preuzeti vođenje parnice ili stupiti na mjesto osiguranika ili učestvovati u svojstvu umješača.
- (4) Osiguravač je ovlašten da odbije da vodi spor ili da prepusti vođenje spora osigurniku ako ocijeni da nema mjesta za pružanje pravne zaštite s obzirom na odnos visine zahtjeva za naknadu štete i visine sume osiguranja.
- (5) U slučaju da osiguravač na ime naknade šete isplati sumu osiguranja prije pokretanja spora, prestaje i njegova obaveza na pravnu zaštitu.

Naknada štete

Član 17.

- (1) Osiguravač u roku od 14 dana isplaćuje naknadu iz osiguranja, računajući od dana kada je utvrdio svoju obavezu i visinu te obaveze.
- (2) Osiguravač isplaćuje naknadu iz osiguranja na osnovu:
- 1) priznanja koje je dao ili odobrio,
  - 2) poravnjanja koje je zaključio ili odobrio,
  - 3) sudske odluke, ali najviše do iznosa visine obaveze iz ugovora o osiguranju.
- (3) Osiguravač je ovlašten da na ime naknade osiguraniku položi sumu osiguranja smanjenu za iznos ugovorene franšize, te se u tom slučaju oslobođa svih obaveza i postupka u vezi sa osiguranim slučajem.
- (4) Ako bi osiguranik bio dužan, a na osnovu zakonskih propisa ili sudske odluke, izvršiti deponovanje radi obezbjeđenja naknade štete, osiguravač učestvuje u deponovanju i to najviše do iznosa visine njegove obaveze na naknadu.
- (5) Ako je osiguranik obavezan da plaća na ime naknade štete rentu, a kapitalizirana vrijednost rente premašuje sumu osiguranja smanjenu za iznos ugovorene franšize (ili ostatak sume po odbitku drugih davanja i ugovorene franšize) u vezi sa istim osiguranim slučajem, renta će se naknaditi samo u srazmjeri između visine sume (odnosno njezinog ostatka) i kapitalizirane vrijednosti rente.

Kapitalizirana vrijednost rente za izračunavanje proporcije računa se na osnovu važećih tablica smrtnosti za osiguranje života u BiH.

- (6) Ako se osiguravač protivi predlogu osiguranika da se o zahtjevu za naknadu štete poravna, dužan je da plati naknadu do visine sume osiguranja, a kamate i troškove pa i onda kada premašuju sumu osiguranja.

Naknada troškova postupka

Član 18.

- (1) Osiguravač naknađuje sve troškove parničkog postupka ukoliko je sam vodio spor ili je dao saglasnost osiguraniku na vođenje spora pa i onda kada zahtjev za naknadu štete nije bio osnovan.

Ako je zahtjev za naknadu štete djelimično osnovan, osiguravač naknađuje srazmerni dio parničnih troškova prema visini utvrđene obaveze.

- (2) Ako je parnica vođena bez znanja i saglasnosti osiguravača osiguranjem su pokriveni troškovi spora, ukoliko zajedno sa naknadom štete ne premašuju sumu osiguranja.

- (3) Osiguravač snosi troškove branioca u krivičnom postupku pokrenutom protiv osiguranika zbog dogodaja koji bi mogao imati za posljedicu postavljanje zahtjeva za naknadu štete po osnovu odgovornosti pokrivenе osiguranjem i to samo izuzetno, ako je upoznat sa izborom branioaca, i prihvatio da snosi troškove.

Troškove krivičnog postupka, kao i troškove zastupanja oštećenog u mirnom postupku, osiguravač ne naknađuje.

- (4) Kada izvrši svoju obavezu isplatom sume osiguranja smanjene za iznos ugovorene franšize, osiguravač se oslobođa dalnjih davanja na ime naknade i troškova po jednom osiguranom slučaju.

Neposredni zahtjev oštećenog lica

Član 19.

- (1) Oštećena osoba može zahtijevati neposredno od osiguravača naknadu štete za koju odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osiguravačeve obaveze.

(2) Ako oštećeno lice zahtjev ili tužbu za nakndu štete upravi samo prema osiguravaču, osiguravač će o tome obavijestiti osiguranika i pozvati ga da mu pruži sve potrebne podatke i postupi shodno članu 13. stv 8, ovih Uslova, kao i da sam osiguranik preduzme mjere radi zaštite svojih interesa.

(3) Ukoliko se u slučaju iz predhodnog stava osiguravač odluči da oštećenom isplati naknadu, u potpunosti ili djelimično, dužan je o tome da obavijesti osiguranika.

III POSEBNE ODREDBE

Primjena posebnih odredaba

Član 20.

Na osiguranje od odgovornosti iz pojedinih izvora opsnosti u pojedinim djelatnostima pored osnovnih odredaba ovih Uslova primjenjuju se, u pogledu obima pokrića, i posebne odredbe ovih Uslova.

U slučaju odstupanja od osnovnih, primjenjuju se posebne odredbe.

Advokatska, javno-bilježnička i revizorska djelatnost

Član 21.

Osiguranjem nisu obuhvaćene štete iz obavljanja navedenih djelatnosti osiguranika koje se osiguravaju po posebnim uslovima.

Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i njihovih dijelova

Član 22.

Osiguranje se ne odnosi na štete nastale pri radu na vozilima, motociklima i njihovim dijelovima, krađom i nestankom vozila i njihovih dijelova, te provalnom krađom.

Djelatnosti humane medicine

Član 23.

(1) Isključena je profesionalna odgovornost ljekara, stomatologa, veterinara i zdravstvenog osoblja osiguranika kao i apotekara.

(2) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete od odgovornosti osiguranika za oštećenje, uništenje ili krađu ličnih stvari i dragocijenosti bolesnika i njihovih pratilaca, ukoliko te stvari i dragocijenosti nisu predate na čuvanje osiguraniku i pohranjene u odgovarajućim zaključanim spremištima (blagajne, ormari, trezori i slično).

Distribucija električne energije

Član 24.

Osiguranjem nije obuhvaćena odgovornost osiguranika za štete koje pretrpi potrošač električne energije zbog nedozvoljenog odstupanja od nazivnog napona ili frekvencije, obustave i prekida u isporuci električne energije.

Rekreacije, kulturne i sportske djelatnosti, te djelatnosti članskih organizacija

Član 25.

Osiguranjem nije obuhvaćena odgovornost osiguranika za štetu nastalu:

1) izvan mjesa određenog za gađanje kod streljačkih aktivnosti

2) oštećenjem, uništenjem, nestankom ili krađom vozila na vodi (čamaca, jedrilica i slično) koje osiguranik nije preuzeo na čuvanje uz stalnog čuvara

3) na motorima čamaca, ukoliko isti nisu pričvršćeni za čamac, odnosno noću smješteni u zatvorenom spremištu

4) za oštećenje, uništenje ili krađu ličnih stvari i dragocijenosti korisnika navedenih usluga, ukoliko te stvari i dragocijenosti nisu predate na čuvanje osiguraniku i pohranjene u odgovarajućim zaključanim spremištima (blagajne, ormari, trezori i slično).

Djelatnosti javne uprave i odbrane

Član 26.

Iz osiguranja je isključena odgovornost za:

- 1) štete nastale smrću ili tjelesnom povredom nekog lica zbog nasilja ili terorističkog čina, kao i prilikom javnih demonstracija i manifestacija, kao i za druge štete, koje su tijela javne uprave i odbrane dužna spriječiti
- 2) štete na stvarima radi čijeg je spašavanja tijelo javne uprave i odbrane bilo angažirano

Djelatnost građevinstva i montaže

Član 27.

(1) Iz osiguranja je isključena odgovornost za štete:

- 1) na susjednim građevinama zbog propuštanja da se izvrši odgovarajuće pojačanje (podupiranje i slično)
  - 2) na građevinskom objektu, koji osiguranik gradi ili na njemu izvodi radove
  - 3) prouzrokovane rušenjem na nepokretnе stvari, koje se nalaze u krugu čiji polupriječnik odgovara visini objekta, koji se ruši
  - 4) koje nastaju kao posledica neispravne tehničke dokumentacije na projektovanim objektima
  - 5) na nepokretnim stvarima koje se prilikom miniranja nalaze na udaljenosti manjoj od 75 metara od tačke miniranja, osim ako se posebno ugovori i plati dodatna premija
- (2) Ako je osiguranik sklopio i neko drugo osiguranje, kojim je osigurana i njegova odgovornost, koje nisu navedene u članu 3 satav 1, u slučaju štete naknada iz osiguranja isplaćuje se na osnovu tog drugog osiguranja
- (3) Na osnovu osiguranja po Opštim uslovima za osiguranje od odgovornosti isplatiće se naknada samo u slučaju ako pokriće po drugom osiguranju nije bilo dovoljno i to do iznosa nepokrivenog dijela štete.

Djelatnosti u području prometa, skladištenja i veza

Član 28.

Osiguranjem nije obuhvaćena odgovornost:

- 1) za štete nastale tegljenjem, peljarenjem, čuvanjem i zaštitom brodova, privezivanjem, odvezivanjem i spašavanjem brodova, prevozom ljudi, peljarskim i privezačkim čamcima, doradom, obradom, popravkom i slično, egaliziranjem, fumigiranjem, čišćenjem, bijeljenjem, premještanjem, sušenjem i slično, međunarodnim i unutrašnjim otpremanjem robe (špedicija), te uskladištenjem i čuvanjem robe u hladnjaciama.
- 2) za posredne štete (gubitak tržišta, pad cijena, zabrana uvoza ili izvoza)
- 3) za štete nastale upotrebom dizalica i postrojenja za ukrcaj i iskrcaj, koji po svojoj konstrukciji ispuštaju teret tako da on pada.

Djelatnosti lova, poljoprivrede i šumarstva i usluge povezane s njima

Član 29.

Isključena je odgovornost za štete koje nastanu:

- 1) na životinjama prilikom pripuštanja ili umjetrnog osjemenjivanja
- 2) zbog preduzimanja građevinskih radova na zemljištu osiguranika, ako nije posebno ugovorenno
- 3) obavljanjem sporednih djelatnosti za koje osiguranik nije registrovan.

Djelatnosti odgoja i obrazovanja

Član 30.

Iz osiguranja je isključena odgovornost za štete zbog nestanka i krađe novca, vrijednosnih papira, plemenitih metala, numizmatičkih, filatelističkih i drugih zbirk i dragocijenosti svih vrsta.

Djelatnost ugostiteljstva

Član 31.

Osiguranje se ne odnosi na odgovornost za štete nastale:

- 1) na stvarima gostiju prilikom njihove upotrebe, obrade ili rada na njima od strane osiguranika.

2) zbog nestanka ili krađe stvari gostiju, ako su unesene u prostorije koje su svima pristupačne, u kojima se poslužuje hrana i piće i slično.

3) na stvarima u vozilu i na pojedinim dijelovima vozila ukoliko vozilo nije smješteno u zaključanoj garaži, ili parkiralište za vozila nije tačno određeno niti obilježeno i pod nadzorom stalnog čuvara.

4) zbog krađe i nestanka novca, dragocijenosti svih vrsta, vrijednosnih papira i isprava.

Privatna odgovornost

Član 32.

(1) Osiguranje ne obuhvata odgovornost za štete proizašle iz posjedovanja ili korištenja dijela stana ili zgrade u kojima se obavlja neka djelatnost.

(2) Ako zgrada ima više korisnika odnosno vlasnika, osiguravač nije u obavezi naknaditi štetu koju prouzrokuje jedan korisnik odnosno vlasnik drugom vlasniku, njegovom supružniku i licima koja izdržava, ukoliko se radi o njihovoj zajedničkoj odgovornosti.

(3) Zahtjevi vlasnika odnosno korisnika stana, njegovog supružnika i lica koje izdržava obuhvaćeni su osiguranjem, ukoliko oni ne sudjeluju u zajedničkoj odgovornosti za štete sa ostalim vlasnicima odnosno korisnicima zgrade.

Učešće u šteti (franšiza)

Član 33.

(1) U svakoj šteti osiguranik učestvuje sa iznosom ugovorene franšize.

(2) Franšiza mora biti upisana u polici osiguranja.

IV OPŠTE ODREDBE

Primjena Opštih uslova za osiguranje

imovine

Član 34.

Ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Opštim uslovima, na osiguranja zaključena po ovim Uslovima primjenjuje se i Opšti uslovi za osiguranje imovine.

Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se od dana osnivanja Društva.

